

dog gøre opmærksom paa, at Landstinget gif bestemte derimod og vedtog det Forslag, som nu findes i Lovforslaget. Jeg fandt mig deri og gif til Væls ind derpaa. Tillige skal jeg minde om, at det langt overvejende Flertal i Folketingets Udvalg ogsaa holdt paa Landstingets Bestemmelse. Vil man altsaa ikke lægge Loven Hindringer i Vejen, anser jeg det ikke for hensigtsmæssigt at vedtage dette Forslag, som er stillet af et æret Mindretal, men det følger af sig selv, at jeg vedtaar, at det, som jeg selv oprindeligt har foreslaaet, kan i og for sig være hensigtsmæssigt, men jeg tror ikke, det lader sig gennemføre i det andet Ting, og jeg antager heller ikke her i Tinget, og jeg kan finde mig i at vedtage den Bestemmelse, som nu er kommen til at staa i Lovforslaget.

Ændringsforslaget under Nr. 3, der gaar ud paa, at "Sogneraadets Bestemmelse kan, inden 8 Dage efter, at Klageren har modtaget Underretning om samme, af Klageren indbringes til Amtsraadets endelige Afgørelse." Indtil Klagen er endelig afgjort, er Klageren pligtig at rette sig efter Sogneraadets Afgørelse" — anser jeg for ganske uforholdent. Det kan gerne være, at det ikke kan siges at være til Skade, men det er ganske uforholdent; thi det følger af sig selv, at en Afgørelse af en kommunal Autoritet maa respekteres, indtil den bliver omstødt af en højere Myndighed. — Ændringsforslaget under Nr. 4 falder ret naturligt i 2 Dele, og det ærede Medlem, som sidst udtalte sig (Brockenhuis-Schack), vilde, om jeg forstod ham ret, stemme for den ene Del og ikke for den anden. Med Hensyn til den første Del af Ændringsforslaget, der gaar ud paa tilnærmelsesvis at fastsætte et Forhold mellem Hartkorn, Forskriftsummer og Folkehold, maa jeg erindre om, at jeg ved 2den Behandling erkendte, at det mulig kunde være rigtigt at gaa den Vej, saa meget mere som man var kommet bort fra den Bestemmelse, som nu foreslaas her under Nr. 2, nemlig at sætte Licitationsarbejdet i Spidsen, og nu holder paa Naturalarbejdet. Jeg erkender ogsaa — og det udtalte jeg vist allerede den Gang — at "Bedrift" kunde man uden Skade lade udgaa af Lovforslaget, da det mig bekendt ikke er blevet anvendt. Altsaa vil man vedblivende holde paa det tilvante Naturalarbejde, at det skal være det, kan det være hensigtsmæssigt at komme til visse Normer og til at opstille et vist Forhold imellem Hartkorn, Assuranceværdi og Folkehold. Det kan ikke nægtes, at det kan give Anledning til Vilkaarlighed, naar man ikke gør det. Skal man gøre Stridt i saa Henseende, anser jeg det imidlertid for

rigtigere, om man tog faste Satser, og jeg har ogsaa tilladt mig at henstille til Udvalget, om det ikke var rigtigere i Stedet for at gaa til bevægelige Størrelser at tage faste Størrelser, og da navnlig at sætte 4,000 Kr.s Assurancesum lig 1 Td. Hartkorn og en Mand's Folkehold. Derved vilde man komme ud over forskellige Vanstieligheder. Jeg kan ikke se, at der kan siges noget mod den Indvending, som kan gøres imod det sidste Stykke, og som jeg fastholder kan gøres. Man maa huske paa, at det er bestemte Normer, man sætter ind i Loven, og at det er heldigt at have faste Normer at holde sig til. Altsaa, i og for sig har jeg ikke noget imod Tanken, jeg vilde kun ønske, den var udført paa en anden Maade. Endvidere staa der i 1ste Stykke en Parentes, der lyder saaledes: "hvorunder medregnes voksne Sønner og faste Arbejdere". Jeg beklager, at den er kommen ind, thi den er ganske uforholdent for de førstes vedkommende og ganske urigtig for de sidste. Jeg antager ikke, det vil være muligt at holde den i Lovforslaget. Der er forskellige saadanne Smaating, som man vistnok let kunde have faaet ordnede, naar man ret havde været betænkt paa det, men som gøre, at Lovforslaget vil komme til at indeholde adskillige Pletter, som man godt kunde have undgaaet, naar man vilde have været imødekommende paa saadanne mindre væsentlige Punkter, været til at gaa i Tale paa dem. Det sidste Stykke af Ændringsforslaget maa jeg vedblivende fraraade. Det er nu blevet langt flattere, ikke blot, end det var ved 2den Behandling, men ogsaa siden jeg havde den Ære at konferere med Udvalget. Man er nu kommet til $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn og mere bundne Forhold. Det tror jeg, ikke lader sig praktisk gennemføre, men Forholdet vil blive, at man overfor Hartkornet kommer til at staa meget vanskeligt. Hartkornet skal jo hde sit Bidrag i Naturalarbejde, men det vil faktisk blive umuligt paa mange Punkter endogsaa at leje Joll, og Hartkornet maa ikke afgøre noget som helst med Penge. Man kommer saa til den underlige Regel, at hvor Folkeholdet kan give mere end Hartkornet, skal man tage Folkeholdet. Maa ske kommer man til at vende Forholdet om og spørge, hvad der kan falde paa Folkeholdet, men det vil være praktisk umuligt paa mange Steder at hde den Snelastningsbyrde, som man kan kræve efter Hartkorn, naar man vil gøre Bestemmelsen obligatorisk, og det ser jeg ikke den allerfjærreste Grund til. Thi, naar man allerede har en Bestemmelse om en vis Myndighed for Sogneraad og Amts-